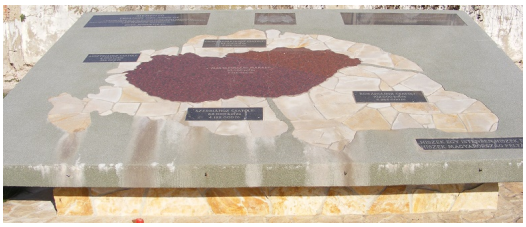
Írta: Szabó László
2012. február 28. kedd, 10:01 - Módosítás: 2014. június 04. szerda, 21:34

A tizenkettedik órában

Hazánk történetének egyik legnagyobb csapása Trianon. Minden igaz magyar lelkének legmélyén ott van terhes emléke, akár kimondja, akár nem. Az azonban, hogy a gyógyulásáért ki mit tesz, fájdalmas emléke kit mire ösztönöz, mozgósít, nagyon különböző. A nagy magyar írófejedelem Móricz Zsigmond éjféli látogatóként lehet álmában vendéglátója a nagy erdélyi fejedelemnek Bethlen Gábornak, akit Trianonról, Erdély elvesztéséről, hazája akkori állapotáról és a tennivalókról kérdez. Hallgassuk figyelemmel a két fejedelem egybehangzó válaszát és fogadjuk meg!

„Egy országot kormányozni ugyanannyi, mint egy gazdaságot az arravaló emberek. Van egy kisded vagyon, ha az aki nagyarányú uradalmakból esett le idáig, reátekint, kétségbeesés fogja el, milyen szegénnyé lett; nem gondol arra, hogy azok, a mélyből, a semmiből indultak el, mekkora életerőt s munkát kell, hogy végezzenek, míg eljutnak a Vagyonnak erre a csekély formájára. Az elsőnek a semmiségbe hulló kétségbeesésével szemben, a másodiknál császári gőg és emberfölötti boldogság fűződhetik ugyanennyi birtokhoz… Magyarország Trianonban elvesztette területének kétharmadát: de megtartotta a legbecsesebb egyharmadot. Ez a magja, fészke, törzsöke a magyarságnak. Arra való lehetett volna, hogy itthon, magába maradva, kellő anyagi lehetőség közt, végre a szabadság és a Munka boldogságát érezze meg. Soha a magyarság olyan szabad nem volt az Árpádok-óta, mint ma, ezen a területen. Nincs fölötte egy idegen államhatalom, amely gyarmattá aljasítsa, s akinek érdeke legyen, hogy megakadályozza kultúrájának s nemzeti önérzetének fejlődését. Nincsenek más fajhoz tartozó tömegek, akik ellensúlyozzák ugyanezt: nincsenek román, szerb, tót s német nemzetiségek, akiktől többé sohasem tudott volna a magyarság önálló lenni, akiket föl kellett volna vennie a Duna-parti országházba, s ha meg nem bomlik a világ s segítségére nem jön Trianon az életeteknek, akkor ma négy vagy öt nyelven szónokolnának a parlamentben, s akkor valóban csak egy rendkívüli kormányzat lehetne képes , hogy ilyen ezredéves ellentéteket kiegyenlítsen. Most ideális és csodálatos a sorsotok. Csak magyarok vagytok, mint soha ezer év óta. Egy nyelv, egy kultúra, egyforma nívó.”

„… ha a magyarság nem talál a maga számára a napi életnél magasabb rendeltetést, s nem tud kitűzni olyan célt, amely az emberiség színvonalán áll, akkor azt a csekély vegetálást sem fogja fenntartani, amelyben ma tengődik.

- *És akkor mi a teendő, egészen reménytelen a jövő?*
- *Reménytelen?... – szólt a fejedelem, s nagy szemeit rám függesztette, - Reménytelen?...A magyarság egy életerős fiatal faj, mert hiába ezeresztendős, erői kiszámíthatatlanok. Helyzete kedvező, viszonyai javulók. Csak egy szót nekik: munkára!...”*

Mintha most is mondta volna valaki?

Szolnok, 2012. február 26.

Móricz Zsigmond: A tizenkettedik órában. In: Erlölcsi sarkantyú. Tanulmányok II. 587-590. Bp. 1982. MZsÖM. Az eredeti megjelent a Pest Napló 1926. április 11. számában.